

## Ökumenische Rundschau

71. évf. 2022/2, 166 old.

A kezünkbe vett német kiadású ökumenikus folyóirat alcíme a 2022 ősziére tervezett EVT-nagygyűlés jelmondatával köszönti olvasótáborát: *Die Liebe Christi bewegt, versöhnt und eint die Welt – Krisztus szeretete a megbékélés és egység felé viszi a világot*. A szám belső címlapján pedig arról értesülhetünk, hogy megjelent a *Beibefste*, vagyis az *Ökumenische Rundschau-füzetek* 133. kötete, amely 272 oldal terjedelemben öleli fel a Protestáns Teológiai Fakultások Comenius Bizottsága által szervezett 10. és 11. konferencia anyagát (Komárom – SK, 2015; Kampen – NL, 2017).

Az *Ökumenische Rundschau* 71. évfolyamának 2. számát két szerkesztőségi cikk nyitja, amelyet két munkatárs írt alá, Stephen Brown és Fernando Enns, akik megjegyzik, hogy a füzetben megjelenő írások az EVT karlsruhei nagygyűlésére nézve születtek.

Ioan Saucă (Genf): *Die 11. Vollversammlung des Ökumenischen Rates der Kirchen 2022 in Karlsruhe – Impulse für einen neuen Aufbruch auf dem Weg zur Versöhnung und Einheit in Christus – Az EVT 11. nagygyűlése, Karlsruhe 2022. Újraindulásra ösztönző impulzusok a Krisztusban való megbékélésre és egységre vezető úton*. A tervbe vett, augusztus 31. és szeptember 8. közötti napokra leosztott program részletes ismertetése mellett a cikk kitekint a világjárvány okozta próbatételekre. Ugyanis a 2022-re tervezett nagygyűlést is csak jókora csúszással lehetett



megtartani. Az alapvetést a busani (Korea) szándéknyilatkozat megvalósulásának számbavétele jelentette, vagyis annak felmérése, hogy mennyire haladt előbbre az igazságért és a békéért meghirdetett zarándoklat. Tulajdonképpen a teológiai alapozásról, a szolgálat újragondolásáról, megvalósulásáról, illetve a témák folytonosságáról van szó. A négy munkanap folyamán húsz ökumenikus párbeszéd fog zajlani a tag-egyházak között.

Susan Durber (Taunton): *Die Liebe Christi bewegt die Kirche. Eine Ökumene des Herzens – Krisztus szeretete mozgatja az egyházat. A szív ökumenéje*. A szerző korábban a Hit és Egyházszervezet bizottságban viselt moderátori tisztséget, és

cikkében a megújult ökumené mellett száll síkra, majd azt sürgeti, hogy ez valóban az 1910. évi edinburghi világmissziói konferencia szellemében ténykedjék, illetve fejlődjék tovább.

Nico Koopman (Stellenbosch) *Die einigende und allumfassende Liebe Christi in einer Zeit der Pandemie – Krisztus egyesítő és mindeneket átfogó szeretete a világvárvány idején* című írásában a krisztusi szeretet megélésében látja és látta a lakott földön tapasztalható elidegenedés és kiközösítés ellenszerét, és számára ez a szoros értelemben vett katolicitás.

Peniel Rajkumar (Oxford): *Nacherzählen, Neuinterpretieren und Neubestimmen. Europa aus postkolonialer Sicht – Elmesélni, újraértelmezni és újból meghatározni. Európa posztkoloniális szemszögből.* E tanulmány a Gayatri Chakravorty Spivak által felvetett kérdésre keresi a választ: Beszélhet-e az alárendelt? (199. old.). Három szinten adja meg válaszait: felhívja a figyelmet a gyarmatosítások korszakának áldatlan hagyatékára, a megújuló gyarmatosítási folyamatokra, illetve az EVT korábbi, Európa területén tartott nagygyűlései között eltelt idő történelmi jelentőségű fordulataira és ezek tanulságaira. A többi szerzőhöz képest Peniel Rajkumar használja a leg gazdagabb és legátfogóbb irodalmat.

Konrad Reiser (Berlin): *Die Evangelische Kirche Deutschland und der Ökumenische Rat der Kirchen. Eine wechselvolle Beziehung – A Németországi Evangélikus Egyház és az EVT. Viszontagságos kapcsolatok.* A címben foglalt két intézményt „kívülről-belülről” ismerő szerző kor-

dokumentum értékű írása országának előbb az önelégültség, majd a hitleri idők miatti lassított nyitását vázolja fel az elfogult csatlakozásig (Amsterdam, 1948), illetve a legutóbbi fejleményig, amikor is a Németországi Evangélikus Egyház alkotmányilag rögzítette az Egyházak Világtanácsához való tartozását (2020).

Simone Sinn (Genf): *Lernprozesse im Umgang mit ethischen Differenzen. Ökumenische Verständigung durch gemeinsames Wahrnehmen geschichtlicher Veränderungsprozesse – Tanulási folyamatok az etikai különbözőségek kezelésében. Ökumenikus megegyezés a történelmi változások folyamatának közös tudomásulvétele rendjén.* Simone Sinn érzékeny témákkal foglalkozik az EVT egyik tanulmányi dokumentuma kapcsán. A Hit és Egyházszervezet bizottsága által kidolgozott anyag ahhoz kínál segítséget, hogy a társult egyházak egyetértésre jussanak a megosztó erkölcsi kérdésekben. Mindazok, akik elutasítják a korszellem diktálta változásokat, a cikk alapján már-már nácioknak tűnhetnek fel azután, hogy a szerző egy amerikai egyesült államokbeli emberjogi harcos művének címével példálózik: Susan Neiman: *Learning from the Germans: Race and the Memory of Evil.* Farrar, Straus and Giroux, New York 2019, és arra a bűnbánatra utal, amelyet Németország tartott a háborús bűnök, illetve a halált gyártó diszkrimináció miatt. Ugyanakkor ismerteti a keleti rítusú egyházak (és nem csak) fenntartásait, amelyek határozottan kitartanak a bibliai alapú erkölcsi értékek mellett

a fellazulást sürgető egyházakkal szemben.

Fernando Enns (Hamburg): *Auf dem Weg zu einer ökumenischen Theology of Companionship. Der Pilgerweg der Gerechtigkeit und des Friedens als kenotische Bewegung – Útban az ökumenikus Theology of Companionship felé. A zarándoklat mint kenotikus mozgalom az igazság és a béke érdekében.* Ezt az új keletű kezdeményezést az a kifejezett céllal hívták életre a koreai Busanban tartott nagygyűlésen, hogy keresztyén és nem keresztyén világjárók együttesen tegyenek látogatást a keresztyén világ eldugott tájain élő hittestvéreiknél, ismerjék meg gondjait, és cselekedjenek a *kolonializmus mutációinak* leküzdésére.

Bertram Meyer (Augsburg): *Wahrheit und Zeugnis. Hoffnungsmarken für die Ökumene – Igazság és bizonyágtétel. Az ökumené reménységjei.* A római egyházfő, aki 2020-ban foglalhatta el a püspöki széket Ágostában, felvázolja, hogy mit vár el a soron következő nagygyűléstől. Cikkéből egy meghökkenítő idézetet emelünk ki az egyház hivatásának betöltéséről. Ez az idézet Madeleine Delbréltől származik, és így hangzik:

„missionieren oder demissionieren“, azaz misszionálni vagy cserbenhagyni.

Az állandó rovatok keretében Ulrich Duchrow (Heidelberg), Agnes Aboum (Genf) és Anne Heitmann (Karlsruhe) írásait olvashatjuk. Itt a Georgios Vlantis (München) által felvezetett dokumentum bizonyul a legérdekesebb olvasmánynak, ugyanis megbélyegezi Ukrajna az orosz hadsereg által végrehajtott lerohanását, és általában a „ruszkij mir”, az „orosz világ” néven számontartott ideológiát, jelenséget. Címe: *Krieg in der Ukraine. Eine theologische Erklärung aus der Orthodoxie – Háború Ukrajnában. Az ortodoxia keblében kelt teológiai nyilatkozat.* Jelképértékű, hogy ezt a dokumentumot két ortodox-keresztyén teológiai műhelyben állították össze az Amerikai Egyesült Államokban, illetve Görögországban. Emellett az is jelképértékű, hogy március 13-án, az ortodoxia világnapján tették közzé. A jelen szám nyomdába adása idején már tizenhét nyelven közölték a világhálón, ahol addigra 1250 neves teológus látta el egyetértő aláírásával.

**Balogh Béla**